

Kulturutskottets betänkande

1977/78:4

med anledning av motion om statens heraldiska verksamhet

Motionen

I motionen 1976/77:751, vars behandling på förslag av kulturutskottet i betänkandet 1976/77:45 uppskjutits till riksmötet 1977/78, har Tore Nilsson (m) yrkat att riksdagen beslutar att hos regeringen begära dels att statens heraldiska verksamhets beredande och registrerande instanser sammanförs till ett organ med självständig beslutanderätt, dels att i statens heraldiska nämnd måtte ingå en särskild heraldiskt sakkunnig, förordnad av regeringen efter gemensamt förslag av vissa heraldiska institutioner och organisationer.

I motionen konstateras att det vid riksarkivet finns dels en heraldisk sektion, ledd av statsheraldikern, dels en särskild nämnd för heraldiska ärenden, statens heraldiska nämnd. Vidare konstateras att svenska kommunala vapen efter anmälan registreras av patent- och registreringsverket.

Motionären anser att den nuvarande organisationen innebär en föga ändamålsenlig uppdelning av statens heraldiska verksamhet på en beredande och en registrerande funktion. Det naturliga vore att sammanföra hela verksamheten till en nybildad heraldisk sektion i patentverket. I samband därmed skulle regeringens beslutanderätt i heraldiska frågor delegeras. Motionären konstaterar att några formella krav på kunskaper i heraldik inte gäller för ledamöterna i statens heraldiska nämnd. Han anser det olämpligt att den heraldiska sakkunskapen i nämnden är företrädd enbart av föredraganden, dvs. statsheraldikern. Motionären anser att i nämnden bör ingå en ledamot med vetenskapliga meriter inom heraldikens område. Han bör förordnas av regeringen efter förslag av heraldiska institutioner och organisationer.

Remissyttranden

Statens heraldiska nämnd avstyrker yrkandet om att särskild heraldisk sakkunskap skall tillföras nämnden. Nämndens verksamhet fungerar effektivt och friktionsfritt och några i egentlig mening kontroversiella situationer av den art motionären antytt har inte inträffat under senare år.

Nämnden avstyrker också yrkandet om en samordning av den heraldiska verksamheten på det sätt motionären angivit, nämligen genom ett överförande till patentverket. Patentverket saknar heraldisk sakkunskap. Om en "samordning" skall ske är det rimligare att överföra den registrering, som nu ankommer på patentverket, till riksarkivets heraldiska sektion. Nämnden

betonar att de kommunala uppdragen under senare år utgjort endast ca en tredjedel av heraldiska sektionens totala arbetsuppgifter.

Riksarkivet avstyrker motionen och erinrar om att riksrevisionsverket i en förvaltningsrevisionell studie år 1971 förklarat sig inte finna anledning föreligga att ompröva den heraldiska verksamhetens omfattning och organisatoriska placering.

Patentverket – som inte yttrar sig angående behovet av förstärkt heraldisk sakkunskap i statens heraldiska nämnd – avstyrker motionärens yrkande angående ett överförande av statens heraldiska verksamhet i dess helhet till patentverket. Patentverkets nuvarande åliggande i fråga om registrering av kommunala vapen är av rent administrativ natur och kräver ingen heraldisk sakkunskap. Om en samordning skulle anses önskvärd vore det bättre att befria patentverket från registreringsuppgiften. Verket finner dock inte anledning att påyrka någon sådan ändring.

Utskottet

Utskottet anser inte att det finns anledning för riksdagen att hos regeringen begära åtgärder för ett genomförande av de i motionen angivna ändringarna beträffande statens heraldiska verksamhet. Utskottet avstyrker därför motionen 1976/77:751 och hemställer

att riksdagen avslår motionen 1976/77:751.

Stockholm den 25 oktober 1977

På kulturutskottets vägnar
GEORG ANDERSSON

Närvarande vid ärendets slutbehandling: Georg Andersson (s), Per Olof Sundman (c), Ingemar Leander (s), Olle Eriksson (c), Åke Green (s), Ingegärd Fränkel (fp), Tyra Johansson (s), Karl-Eric Norrby (c), Lars-Ingvar Sörenson (s), Ingrid Diesen (m), Kerstin Göthberg (c), Lennart Bladh (s), Gunnar Richardson (fp), Lars Ahlmark (m) och Lena Öhrsvik (s).